

[CONSTANTIJN HUYGENS] (LONDEN)
AAN SÉBASTIEN CHIÈZE (MADRID)
29 JANUARI 1671
6782

Antwoord op Chièzes brieven van 24 december 1670 (6777) en 7 januari 1671 (6779).

Samenvatting: Huygens feliciteert Chièze met de afwikkeling van de kwestie rond gravin van Isenghien. Hij hoopt dat Chièze steun zal krijgen van Beverningh.

Naar het schijnt niet specifiek door Chièze beantwoord. Zijn brief aan Huygens van 18 februari 1671 (6786) is het antwoord op een vroegere, verloren gegane brief van Huygens van 15 januari 1671. Chièzes volgende brief is die van 4 maart 1671 (6788), maar deze verwijst niet specifiek naar de onderhavige.

Primaire bron: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLIX, dl. 3, p. 354: afschrift (apograaf).

Vroegere uitgave: Worp 6, nr. 6782, p. 278: samenvatting.

Namen: Henry Bennet (graaf van Arlington); Frédéric de Béranger (heer van Beaufain); Hieronymus van Beverningh; William Godolphin; Karel II (koning van Spanje); Marguerite-Isabelle de Mérode (gravin van Isenghien); Willem III.

Plaatsen: Italië; Spanje.

Transcriptie

Copie.

¹À Monsieur Chièze, à Madrid.

À Londres, ce 19/29 Janvier 1671.

Il y a deux jours que nous receumes icy en mesme temps vos lettres du 24e Décembre et 7 Janvier. La principale consolation, que nous en tirons, c'est de veoir comme par delà les plus sensez commencent à concevoir des points principaux, l'un qu'il est raisonnable que le hèle soit mis aux exécutions de l'Isingien, *nostrī calimitas*, et que le Roy Catholique se charge en suite de ceste debte.

L'autre, que l'argument *in Darii* est irréfutable, et que par aucune ombre de raison on ne sçauroit refuser à un prince amy la justice, dont on à faict jouir un prince adverse. *Macte et fortior ito!* Ces deux fondemens sont et valides et nous font augurer quelque chose de très-bon. Il est arrivé un désordre au sujet de la lettre que Son Altesse avoit pris la ²peine d'escrire de sa main à Monsieur le Chévalier Godolphin (pour n'oublier pas une troissiesme fois ce que j'ay proposé trois fois de faire, je vous supplie de l'asseurer de mon très-humble service, et de la mémoire q[u]e je conserve des civilitez dont il m'a obligé en ceste cour). Le petit Beaufain, ayant eu ordre de la porter à l'office de Mylord Arlington, la rendit innocemment à un lacquais, qui dit l'avoir remise à un des Commissaires, et c'est un *no se halla*; chacun s'en lavant les mains. Je croy que Son Altesse sera content de suppléer au défaut par une nouvelle lettre. Je vous escriis à ce soir, et cela passera par le mesme office.

On m'a faict examiner vos ³gants, que j'ay approuvé comme je sçay qu'ils méritent. Ils n'ont autre couleur que celle *del buono*, comme on dit en Italie, ou de la dorure, en termes de l'art, et qui ne se void pas au peaux ordinaire d'Espagne. Je croy qu'une recharge sera vostre *pretium labori*.

Vertaling

Aan de heer Chièze, te Madrid.

-
1. Adres en naam geadresseerde autograaf..
 2. <piene>.
 3. <genis>.

Londen, 29 januari 1671.

Twee dagen geleden ontvingen wij hier tegelijkertijd uw brieven van ⁴24 december en ⁵7 januari. De voornaamste troost die wij eraan ontleen is te constateren dat de verstandigsten daar bij u de belangrijkste punten beginnen te begrijpen, waarvan het eerste is dat het redelijk is dat de tenuitvoerlegging door de ⁶Insenghiense, ⁷ons ongeluk, wordt bevroren en dat de katholieke ⁸koning vervolgens deze schuld op zich neemt.

Het andere is dat het ⁹argument *in Darii* onweerlegbaar is, en dat men met geen enkele vleug van rede een bevriende vorst de gerechtigheid kan weigeren, die men aan een vorst die tegenstander is heeft toegestaan. ¹⁰Veel geluk en ga gesterkt verder! Deze twee beginselen zijn niet alleen geldig maar voorspellen ons ook iets goeds. Er is iets mis gegaan met de brief die Zijne ¹¹Hoogheid eigenhandig heeft willen schrijven aan mijnheer de ridder [William] Godolphin. (Om niet een derde keer te vergeten wat ik drie keer heb voorgesteld te doen, vraag ik u hem te verzekeren van mijn nederige dienst, en van de herinnering die ik bewaar aan de vriendelijkheid waarmee hij mij heeft verplicht in dit hof.) De kleine ¹²Beaufain, die opdracht had die brief te bezorgen op het kantoor van de ¹³heer Arlington, gaf hem argeloos aan een lakei, die zegt hem aan één van de commissarissen te hebben gegeven, en die kan ¹⁴nergens worden gevonden, terwijl iedereen zijn handen wast [in onschuld]. Ik denk dat Zijne ¹⁵Hoogheid genegen zal zijn het verlies goed te maken met een nieuwe brief. Ik schrijf u vanavond, en die brief zal via hetzelfde kantoor gaan.

Men heeft mij de handschoenen die u hebt gestuurd laten zien; ik heb ze goedgekeurd, omdat ik weet dat ze dat verdienen. Ze hebben de kleur ¹⁶van het goede, zoals men in Italië zegt, ofwel van het verguldsel, in termen van de kunst, die men niet ziet op gewoon leer uit Spanje. Ik denk dat een nieuwe bestelling ¹⁷het loon voor uw werk zal zijn.

4. Chièze aan Huygens, 24 december 1670 (6777).

5. Chièze aan Huygens, 7 januari 1671 (6779).

6. Marguerite-Isabelle de Mérode, gravin van Isenghien.

7. Karel II van Spanje.

8. Een argument ‘in Darii’ is in de propositielogica een syllogisme met de structuur ‘als A en I1, dan I2’ (de klinkers van Darii), waarbij A een algemene affirmatieve propositie is (alle mensen zijn sterfelijk) en I een bijzondere affirmatieve propositie (sommige mensen zijn sterfelijk). Als de proposities A, I1 en I2 op bepaalde manieren ten opzichte van elkaar zijn opgebouwd, is het syllogisme waar. Een voorbeeld van een Darii-syllogisme is: Alle mensen zijn sterfelijk (A), Sommige wezens zijn mensen (I1), dan: Sommige wezens zijn sterfelijk (I2).

9. Willem III.

10. Frédéric de Béranger, heer van Beaufain, zoon van Pierre?

11. Henry Bennet, graaf van Arlington.

12. Willem III.
